

MATOUŠ

fryšavský farní občasník

11. VÁNOCE 1997

Milí přátelé,

k největšímu bohatství každého člověka patří jeho přátelé, dobří lidé, které během života poznal, prožil s nimi kus života nebo pár událostí, má je rád. Žijí v naší mysli, jsou součástí našich osobních dějin.

A čas vánoční, konec roku, probouzí asi v každém člověku touhu vidět milé tváře přátel, zahlédnout zas jednou jejich úsměv, uslyšet přátelské slovo.

Jenže my staří už nejsme dobří cestovatelé, a vy mládí nemáte čas. Zbývá tedy poslat si aspoň k vánocům „signum vitae“, znamení, že ještě žijeme. Znamení že ještě žijeme zde, na této méně dokonalé straně straně bytí. A popřát si, abychom dobře prošli soutěskou druhého zrození, zrození do života, který už nezná trpení, který je už jen souhrn všeho dobrého a pěkného, co jsme si během svého života vytvořili. Radost z „pokladu v nebi“, který sestává ze všech vlídných úsměvů, dobrých slov služeb lidem kolem sebe.

Či tak vám přeji, aby se vám tento rok, jehož začátku jsme se z Boží dobroty zase dožili, vydařil. A abyste si ten svůj poklad dobra ještě trochu rozmnožili.

Nevím už, kdo mi loni poslal novoroční vlnš, který teď předávám já vám:

„Přibude-li našim úsilím
v tomto roce aspoň trochu dobra a lásky,
neprožijeme ho marně.“

Váš farář

Ladislav Simajchl

D A R Y

Advent – příchod vánočních svátků – charakterizuje v naší vlasti shánění dárků pod stromčekem. Nejednou byl tento shon kritizován: Zapomíná se, že smysl vánoční oslavy je především duchovní, nikoliv materiální!

Odkud se vlastně vůbec vzal ten zvyk, že zrovna na oslavu narození Ježíše Krista se dávají dárky? Některé národy užívají k obdarování ne 24. prosince, nýbrž až 6. leden, den Tří králů. Oni totiž ti tři králové, mudrci z východu, přinesli novorozenátku v Betlémě dary. Představte si: vydali se podle hvězdného úkazu odkudsi zdaleka neznámo kam, opustili své domovy, a to nikoli, aby dobyli cizí kraje či získali zboží, ani aby rozvíjeli svou hvězdopraveckou vědu; nic takového, nýbrž aby obdarovali jakési chudé dítě, dítě pro ně zcela cizí, z jiného národa a rasy. Nevzali s sebou hvězdářské nářadí či dobovyatelské zbraně, nýbrž přinesli dary, jak píše Matouš: „Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou, padli na zem, klaněli se mu a obtovali mu přinesené dary – zlato, kadidlo a myrhu.“

Jaké to dary! Jak tím vyjádřili porozumění pro poselství hvězdy. Porozuměli, že půjde o osobu rodu královského – zlato symbolizovalo toto porozumění; že však to bude král nad krále, král Božské důstojnosti – to naznačovalo kadidlo, vždyť se užívalo při náboženských obřadech; a konečně že tento božský král překoná smrt – myrha se používala k balzamování mrtvol a tedy k uchování těla před rozpadem. Mudrcové podle evangelijní zprávy nic neřekli – jen padli, klaněli se a obdarovali. Váděli či tušili, že proslový nejsou namístě, že k oslovení lidí je předurčeno ono obdarované dítě. Jaci to byli mudrci!

Dary tedy nejsou cosi opomenutelného a zbytečného, co by se mělo z vánočních oslav vynechat. Mají však něco znamenat, mají být znamením porozumění. Znamením láskyplného vztahu: nebyl jsem vždy bezvadný a bezchybný, omlouvám se, promiň. Dar dávám ne abych si tě koupil, ale abych beze slov vyjádřil: jdu s tebou, mám tě rád, odpusť a budme spolu. Tři králové zdánlivě nic nezískali na oplátku. Běžné účetnictví by splakalo nad výsledkem „má dáti, dáti“. Jenže ti mudrci z východu manifestovali něco důkladně jiného: dáváme bez účtování. Vydáváme se a nečekáme na odměnu. Nezištný vztah k druhému nealkuluje. Druhé přikázání praví, abychom milovali svého bližního a neomezujeme to to podmínkou: pokud i on miluje mne!

Obdarovat z čisté lásky a umět i přijmout z čisté lásky, jak dodával sv. František z Asisi, - to je asi jedno z nejlibších vánočních poselství. Teprve zcela nezištně skýtané dary mohou dojít ocenění u onoho nejvyššího tribunálu, na jehož naprostou spravedlnost smíme spoléhat.

Velikost obdarování není v počtu a nákladnosti daru, nýbrž v štedrosti. Štedrý den se naplní štedrostí naší odevzdaností druhým. Jde přitom o to, aby všechno dobře dopadlo: v naší domácnosti, v naší vlasti, na našem světě. Jedině nezištná štedrost, vrcholící v sebevzdání, může přispět k happy endu všech příběhů, celého světového dramatu.

Životní příběh Ježíška, jehož narození hodláme oslavit i prostřednictvím dárků pod stromčekem, nám to přehluoče předvádí: darování od kolébky až po kříž na Golgotě.

Malé děti se nás znovu a znovu ptají: nosí dárky skutečně Ježíšek? dpovídám: ano, ty dárky přináší skutečně Ježíš a dobří lidé mu při tom pomáhají.

Matka Tereza z Kalkaty

Naleziště

Chceš-li mé ruce, Bože,
aby po celý den pomáhaly těm,
kteří to potřebují,
nemocným a chudým...
Bože, dávám ti své ruce.

Chceš-li moje nohy,
aby po celý den chodily za těmi,
kteř potřebovali přítele...
Bože, dávám ti dnes své nohy.

Chceš-li můj hlas, Bože,
aby po celý den mluvil s těmi,
kteří potřebují tvá slova lásky...
Bože, dávám ti dnes svůj hlas.

Chceš-li mé srdce, Bože,
aby po celý den milovalo
všechny bez výjimky...
Bože, dávám ti své srdce.

Pane Ježíši,
chci tě dnes chválit,
dokud jsem zde na cestě.
Země a moře a nebe
ať spolu zní v mé písni.
Pane, chci tě chválit,
dokud jsem na cestě.

RODIČE A DOSPÍVÁJÍCÍ DĚTI

(K neděli svatě Rodiny)

Víte, děti, co se čte v evangeliu o svatě Rodině? Rodičům se ztratil chlapec, Ježíšek. Také jste se už někdy ztratili rodičům – na nějaké pouti, výstavě, kde je moc lidí? – Copak, tyhle ztráty se ještě většinou dobře vyřeší, děti pláčou a křičí, rodiče se strachují a hledají – a tak se zase najdou. Najdou se, protože jeden o druhého stojí, mají se rádi.

Horší je to, když se začnou ztrácet a odcizovat děti rodičům v dospívání. A zdá se mi, že co kdysi bývalo jen výjimkou, stává se čím dál tím častějším: Dospívající děti přestávají mít pěkný vztah k rodičům. Hledí na ně jen jako na celoživotní zivitele a finančníky.

Dceri je osmnáct, vydělá pár tisícovek čistého. Jak by mohli rodiče po ní chtít peníze na domácnost, chce se přece obléci! A tak jí všechno nechají a ještě jí koupí, co zrovna v módě leží!

A syn je už ženatý, pravda, ale považte, nemá ještě auto! A tak tatík si bere v práci přesčasy, matka jde také dělat. – Rodiče na sobě škludí, šetří, dřou, aby mohli dětem koupit tu auto, tu kožich, tu dovolenou do zahraničí.

Jsou to hodní rodiče? Jsou to dobří rodiče? Nel Právě v těch rodinách, kde rodiče podporují děti, i když už si samy vydělávají a jsou už dospělé, nebývá mezi rodiči a dětmi nijak dobrý vztah. A nejen to: tohle „podporování mladých“ rozbíjí nejen vztah mezi rodiči a dětmi, ale rozbíjí i vztah mladých manželů mezi sebou.

Jak je to možné? Jinak to ani dopadnout nemůže: Když rodiče dávají dospělým dětem peníze, osobují si také právo těm dospělým dětem mluvit do života. Čekají, že je děti budou dál poslouchat, jako když byly nedospělé. A mladým se sice brát peníze líbí, ale poslouchat, to se jim už nelíbí. A je zle.

A vztah mezi mladými manželí? Co člověka nestojí žádnou námahu, to si také nijak necení, to netvoří pouto. Pouto mezi manželí tvoří právě to, nač společně šetřili, nač se spolu pachtíli, co si spolu budovali. A když je rodiče posadí do hotového, byt jim noblesně zařídí, pračku namontují, pak už na mladé zbývá jen nuda a hádání. Z nudy rostou hádky a spory.

Kdyby měli společně starosti, neměli by na takové hlouposti čas. Kdyby si museli na vše, co si pořídí, poctivě vydělat, nebylo by tolik rozvratů.

Jak to tedy dělat správně?

Když dítě začne samo vydělávat, dosáhne zákonné plnoletosti (pozor: neříkám dospělé osobnosti), mají to s rodiči společně oslavit a při té oslavě mají děti od rodičů slyšet slavnostní řeč o třech bodech:

– Zapravě: jsi teď dospělý. Asi by se ti už nelíbilo, kdybychom ti s maminkou chtěli dál poroučet jako matěmu. Budem tvou dospělost respektovat. Budem ti radit jen tenkrát, když se budeš na radu ptát. Snad ti někdy i povíme, jak jsme to v podobné situaci dělali my, snad ti i řekneme, abys uvažoval o tom či onom řešení, ale to vše s vědomí, že ty máš právo se rozhodovat sám.

– Za druhé: Jsi dospělý. Protože jsme lidé a ne zvířata, nevykoušeme tě teď z bytu jak to dělají právě zvířata s dorostlými mláďaty, ale čekáme, že si sám začneš hledat, budovat svůj domov, pro sebe a rodinu, kterou si začas založíš. Budeš-li chtít a budeme-li moci, rádi ti při tom pomůžeme.

– Za třetí: Jsi dospělý, proto tě už nebudeme ponížovat nabízením peněz. Dospělý se umí o sebe postarat sám a nežebřá o almužny. Proto pokud budeš bydlet a jíst s námi, budeš přispívat na byt, stravu, otop a světlo tolik a tolik měsíčně. S ostatním, co vyděláš, si hospodař podle svého uvážení.

A my rodiče, já s maminkou, si konečně dopřejeme, co jsme si vzhledem k vám, dětem, v mládí dopřát nemohli: Kousek pohodli, pořádnou dovolenou, něco hezkého do bytu.

Zdá se vám to tvrdé k těm mladým? Nebojte se o ně. Ti pořádní pochopí, že by nebylo normální, aby oni začínali s takovým vybavením, na jaké jste se vy starší dřeli dvacet let života. A ti neporádní, ti, co mají sklon k vyděračství rodičů – ti, co bezostyšně tahají z rodičů kdekakou korunu a kdeco cenného, a když už nich nic nekouká, honem je strkají do domova důchodců, – takoví to sice nepochopí, ale ti vás stejně nemají a nikdy nebudou mít rádi. Láska se za peníze nekoupí, dobrá povaha a dobrá výchova také ne.

A měli bychom se naučit, a zavčas tomu také učít své děti, že smyslem čtvrtého přikázání desatera není jen, aby malé děti poslouchaly rodiče, ale že je tu vysloven příkaz i dospělým dětem, aby se o své rodiče postarali, když zestárnou.

A tak shrnuji, milí rodiče, naučení dnešní neděle do této rady: Neplývejte zbytečně silami, když se snažíte, aby vás poslechy vaše dospělé děti. Ony vás stejně poslouchat nebudou. Budou si dělat podle svého a vám budou mít za zlé, že se jim do života „pletete“. Když už jsou dospělí věkem a před zákonem, respektujte to, neporoučejte jim, ale respektujte to i tak, že je necháte, aby se samostatně živilí, že z nich neděláte parazity podstrkovaním peněz, finančním podporováním.

Pravda, každé pravidlo má výjimku. Jsou mimořádné situace, kdy rodiče rádi vypomohou penězi dětem např. k získání bytu, ale tak to má být opravdu jen v situacích mimořádných a naléhavých.

Poroučej dětem, vychovávat je, to dělejte také, ale v pravý čas, když jsou děti malé. Obyčejně to bývá tak: kteří rodiče všechno dovolí dětem malým, nedospělým, chtějí jim honem poroučet, když dospívají.

Poroučejte malým a vychovávejte je tak, aby si uměly poroučit samy, když dospějí.

Takový je křesťanský požadavek správného vztahu generaci k sobě navzájem.

Při jedné rozhlasové soutěži se posluchačů zeptali: „Jaká je nejkrásnější věta, kterou můžete říci ženě?“

Po mnohém dohadování zvítězila jedna mladá žena a dostala první cenu.

„Nejkrásnější věta, kterou může žena slyšet,“ minila, „je věta manžela, který říká, když dítě ve tři hodiny začne plakat: „Zůstaň ležet, já vstanu!“

Ať vám vánoční radost vydrží nejméně do oblevy!

Jeden mladík napsal své milé milostný dopis: „Mám Tě tak rád! Skočil bych pro Tebe do ohně, vystoupil na nejvyšší horu, přeplaval tu nejširší řeku. Tedy na shledanou. pozítří večer, nebude-li pršet.“

O ŽIVOTĚ TĚCH, CO TU ŽILI PŘED NÁMI

Život je krásný daleko od lidí - zpívá se v jedné populární písničce. Ale kupodivu i naše předky v lesích bez silnic a daleko od světa dle neopomenulo postihnout nic ze zlych událostí doby.

Kruté tu řadili brafřici za válek husitských (1419-1437). - Řada vesniček zanikla vypálena a vyvražedna (např. Bratronovice u Vysokého). Za třicetileté války (1618 - 1648) tu procházela vojska císařská, saská i švédská a nechávali za sebou strašnou nemoc, mor, na kterou umíralo tisíce lidí.

Ve válce o dědictví rakouské (1740 - 1748) ukládají žďárskému klášteru výpalné střídavě různí velitelé a dědinky v okolí drancují stejné rakouské husaři, jako prouští huláni, saská a polská pěchota, Francouzi a Rusové. "Marodů moc za nimi vezli, a kde umřeli, tam je zakopali" - píše o tom tarmí kronika.

Nakolik náš kraj zasáhl přímo i válka sedmiletá (1756 - 1763), nevíme, ale Boží muka v Přibyslavi s hromadným hrobením vojáků z té doby a kostnice v Nižkově s kostmi vojáků z této války svědčí, že ani tenkrát zdejší dědinky nevyšly drancování.

Jaký div, že se vesničané bouřili, když vrchnosti je nejen nechránily, ale jen stále robotu zvyšovaly. Na novoměstském pansvji vypukla vzpoura podruhá, vrchnost povolala do kraje vojsko, které nasadilo do vsi, aby brali lidem jidlo a krmení pro koně a tak je donutili k poslušnosti. I na Fryšavě byla vojenská posádka. Podruhá Pliska z Fryšavy a Bukáček z Kulička byli zastřeleni, mnoho lidí i s fryšavským rychlářem odvezeno do vězení v Jihlavě.

I ve válkách Napoleonských nezůstal náš kraj ušetřen. Roku 1801 ležel ve Vlachovicích velký oddíl Francouzů a drancoval celé okolí.

Pak přišla válka prusko-rakouská r. 1866 a zase našim údolím láhli střídavě Prajzi i ceij armádní sbor císařských. Za ním táhla hrozná cholera, která hubila vojáky i obyvatelstvo. U Skleného, u Škrdlovic, u Sazomína došlo mezi Rakušany a Prajzi k bitkám. Za první světové války narukovalo na vojnu z naší malé dědiny na 150 mužů a asi 17 se jich nevrátilo - tedy asi každý osmý padl.

LES byl nejladovějším, ale zato nejstálejším žvitemem zdejších lidí. Zemědělství zde lidi uživil nemohlo. Polička budovali obilnže a pro nedostatek hnoje museli polovinu poli nechávat úhorem vždy po několik roků. Ty úhory pak museli 5-6 krát přeorat, mnohokrát váčat a vyřepávat dmy, než mohli zaset žito nebo ověs. Museli set také len, řepu, zeli a později i brambory, a tak nikdy nebylo dost chleba po celý rok. Panský pisar napsal r. 1748: "Zdejší člověk může být živ a celý den pracovat jen o kousku suchého chleba". Jenže přede Zněmí, někdy už od samého jara ani ten kousek chleba nebyl.

Jak těžký zde byl život zvláště pro ženy, svědčí matřinky zemřelých. Muži hospodářů tu často dva až třikrát odověli a vždy se hned znovu ženi, protože hospodářství se bez ženské práce neobejde. Ženy pracovaly stejně jako muži, jenže navíc stále s úřezkem. Jeden porod následoval za druhým, malé děti umíraly ještě častěji než maminky. Že př i té době ženy asi ani moc vlněného zacházení nezažily, svědčí zvykové právo, které nevěstě zajišťovalo aspoň na první rok slušné zacházení. Kdyby totiž zemřela do roka po svatbě, musel vdovec vrátit výbavu rodné nevěsty.

Př kácení dříví v lese pro uhliřské mlíře pracovali lidé v zimě, zpočátku zadarmo, robotním způsobem. Jen uhlíři měli při tom svou obživu a chaloupku k bydlení, stejně jako lesníci a myslivci. Úkolem myslivců však nebyla především péče o těžbu dřeva, jako je tomu dnes, ale střezení lesa před pytláckým kácením dřeva a lovem zvěře - a pak hlavně pořádání honů a lovů pro panstvo.

Myslivectví se učilo jako řemeslo u staršího myslivce. Buď ovládl učeň, "vyšší myslivcecké umění" a stal se z něj myslivce "jelenů znalý", nebo zůstal jen při lovu na pernatou zvěř a výcviku psů - a byl z něj "pláči myslivce". Ten nesměl nosit šatů a trubku, ale směl nosit pušku brokovnicí.

Když skončila učební léta, sešel se lesníci k "ozbrojení" nového myslivce.

Principál se obrátil k novému myslivci a dal mu políček se slovy: "Toto trpíš jen ode mně a jenom ode mne. Od nikoho jiného od této chvíle tak trpět nebudeš." Potom mu principál předal na pergamentu psané vysvědčení. Pak podal novému myslivcovi zbraň - kulovnicu i šatů a řekl mu: "Předávám ti svou zbraň, nikoliv pro neúčinné rvačky v hospodách, nýbrž abys jí uživil, k čemu náleží - totiž k hájení své cti, k hájení svého pána, jemuž sloužití budeš - hlavně pak abys se cí vedl tu zbraň při lovu, kterému jsi život zasvětil." Pak se troubilo na rohy a nový myslivcecký mládenec zasedl poprvé ke stolu jako k rovný s ostatními myslivci.

Pomocníky myslivců byli hajní - ti nebyli vyučeni. Že lito lesáci často s vesničany tvrdě a zpuřně zacházeli, svědčí pověsti o zlych myslivcích.

SKLÁŘSTVÍ FRYŠAVSKÉ má sice velmi slavnou minulost, ale sklářská pec poskyla obživu jen rodné mistra skláře a rodné pomocníka. A to ještě muselo chalupnické hospodářství s křavčickou a koupskem pole doplnit obživu. Zdejší sklářská hut, patřila k nejstarším v kraji, spolu s Německým a Herátem. Založil ji v polovině 16. stol. Jan z Pěnšítejna a trvala až do poloviny 19. stol. kdy musela ustoupit železně huti.

Vyráběly se tu pěkné sklenice, i malované, a také "kolouče prohlédací" k zasklení oken. Roku 1565 dostala zdejší sklárna velkou zakázku, kolouče pro všechna okna v novoměstském kostele

ŽELEZNOU RUDU našli v našem kraji asi hledači stříbra. Toho tu mnoho nebylo. Na kopci Peperku stříbro našli a dolovali pro žďárský klášter. O dolování stříbra kolem Žakovy hory svědčí pověsti, že za to stříbro mnozí kostel a klášter postavili - a také jméno Slibimá studánka pod Žakovou horou. Zato kutání a zpracování železa se tu zabýdliho na stateti a poskytlilo lidem mnoho obživy. Prvním žízovatelem hamru byl také žďárský klášter.

Byly tu všechny předpoklady: dostatek lesů pro pálení dřevěného uhlí, vodní síla pro pohon hamrů a dmychadel - a hlavně dostatek železné rudy výborné kvality, která byla přímo na povrchu. Zdejší železo zvané žďárské, se v 16. stol. prodávalo v Praze, Aušpurku i v Norimberku a patřilo tam mezi nejlepší. Ale nejvíce železa se zpracovávalo zde na místě na hospodářské nářadí, později i jako umělecká litina

Matřiční zápisy dosvědčují, v jakých různých profesích zdejší lidé v železných hutích pracovali

Jako zaměstnání se uvádí: Perkmáni - hledači rudy, haufři - ti měli na starosti zásobu rudy u huti šmelciř - laviči při peci a pomahači šmelciře, kovaři u hamrů, koišatň - zauhlovači pece, mlíčični, tesaři sruskaři a formáni. Kancelářský úředník byl na celou hut jediný, pisaři, účtoval a dohlížel na celý chod huti. Jediný úředník na celý podnik - to byl středověk!

Nově mohutně těžisko rudy nalezeno v roce 1758 ve Fryšavě na jižním katastru obce. 1760 založen další důl a pak další doly ještě v roce 1820 a 1840. Kol r. 1850 dolování ustalo.

SPOLEČENSKY se obyvatele Fryšavy rozlišovali na sedláky - těch bylo na počátku dvanaect Nakonec tu byli tři - čís. 1, 5, 30. Po nich byli na společenském žebříčku domkaři - ti měli male hospodářství - kol 4 ha. Pak byli chalupníci - ti měli chalupu, ale pole žádné, nebo jen do jednoho hektaru. Na konec podruzi - ti bydleli u sedláka nebo domkaře v podnájmu, neměli ani svou chalupu, ani pole.

Ve starších matřkách se častěji vyskytuje jako povolání i žebračk, žebračka obecný chudý ještě z třicátých let své svého dětství v Hamrech pamatují dvojici usměvavých statečků Veselých z Fryšavy. kteří s kolovrátkem obcházeli obce v celém okolí.

Jedním z prvních obchodníků na Fryšavě byl kol r. 1830 Filip Svoboda. Měl obchod a šenk na č. 42 - to je dnešní prosřední hospoda. Vedlo se mu tam zřejmě dobře, protože brzo postavil u lesa vedle myslivny (č.66) nad vsí velké stavení hospodářské (č. 113), kde později zřídil sklad dřeva v lese vyřezaného.

Z Fryšavy chodili četní muži a ženy dolů do kraje na žně. Mnozí začínali už dle v Rakousích

Domácím zdrojem obživy byla výroba **ŠINDELE A ŠPEJLI** pro sárkárnu v Klášterě.

Jiným vitaným zdrojem příjmu byly děti - **KOJENCI Z NALEZINCE** v Brně. Za plat byly dávány do rodin a vyrůstaly tu spolu s houfem dětí vlastních.

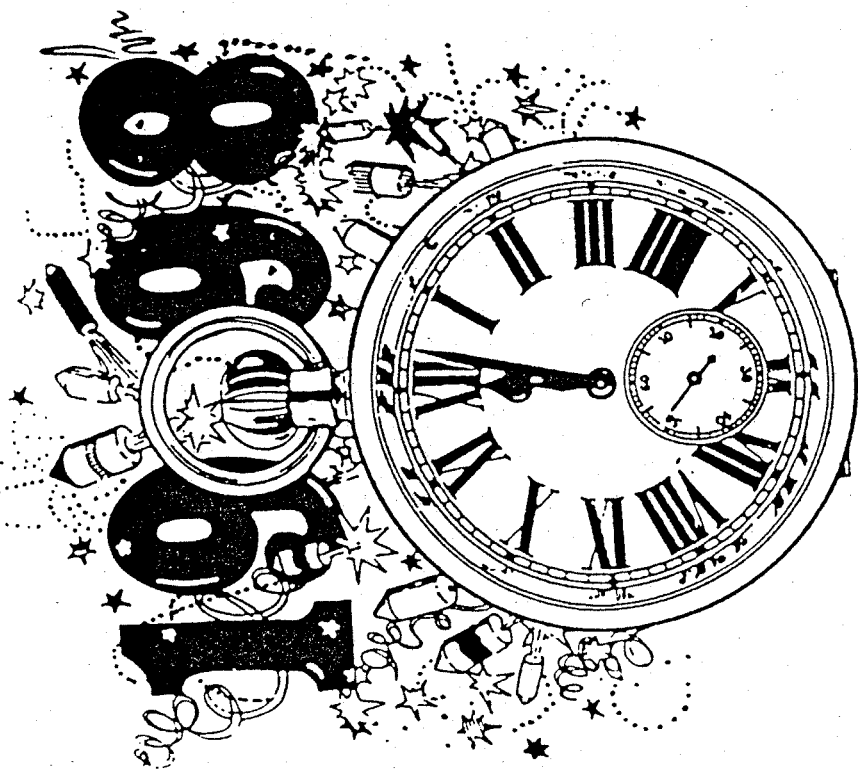
O domácím **SÍŤOVÁNÍ** na Žďarsku píše Dr Ludvíková, že ještě r. 1916 si na Fryšavě tímlo "necováním" přivydělávalo 136 žen.

Přes všechnu bídu a drsnost života si zdejší lidé zachovali smysl pro krásné věci. Spore památky po zdejších krocích a výsivkách jsou už většinou v muzeích. Stálo by za to, zachovat je i zde pro svateční chvíle našho života.

7

6

... ANO ka všemu, cò pŕijde

**„Ať ti Hospodin počehná a ochraňuje tě!
Ať ti ukáže svou Jasnou tvář a je ti milostivý!
Ať k tobě obrátí svou tvář a dopřeje ti pokoje!“**

Num 6,24-26

8

JAK PŘIŠEL SVATÝ SILVESTR K SILVESTRU

Ani ve snu jistě nenapadlo papeže Silvestra, že den jeho úmrtí, 31. prosinec, se bude slavit střílením a bujným veselím.

Silvestr pocházel z kněžské rodiny. Jeho otec, římský kněz Cyrinus, zemřel jako mučedník za pronásledování v době císaře Diokleciána. Silvestr sám se zřejmě v době tohoto pronásledování také osvědčil velikou statečností. Za to byl zvolen římským biskupem. Po 22 let řídil církev v prvním údobí svobody, v době přechodu od pronásledování k životu ve svobodě.

Křesťanství bylo už lenkrát navzdory všemu potlačování velmi rozšířeno. Každý šestý obyvatel římské říše byl křesťan. A byla to říše, která zahrnovala téměř celý tehdy známý svět. Sahala od Španělska po Jeruzalém, od Paříže až po Egypt.

Proč vlastně byli křesťané po 250 let tak krutě pronásledováni? Vytýkali jim, že jsou to ateisté, že jsou bezbožní. Křesťané totiž nechtěli uznávat stovky a tisíce pohanských bohů. Uznávali jen Boha jednoho a to se Římanům zdálo málo, hotová nevěra. Křesťané jsou bezbožní, jsou to ateisté. Od té doby vzniklo v různých končinách světa mnoho pronásledování křesťanů a z mnoha příčin, ale z ateizmu nás už nikdo nevíni.

Za Silvestra se církev pronásledování bát už nemusela, naopak byla zahrnována císařskou přízní. Papež dostal darem císařský palác Laterán, který se stal papežským sídlem a zůstal jím po tisíc let. Vedle paláce postavil papež Silvestr za císařské peníze první velký chrám, lateránskou basiliku. Obojí stojí dodnes. Také nad hrobem svatého Petra postavil Papež Silvestr mohutný chrám 243 metrů dlouhý. Když si srovnáme, že naše velehradská basilika – největší na Moravě – je asi 100 metrů dlouhá, vidíme, jak velkoryse stavěl tento papež. Tato basilika byla před 350 lety ještě víc zvětšena.

Papež Silvestr žil na přelomu věků: Vedl církev od života v pohanské nesvobodě k životu ve svobodě dětí Božích.

O naši době se také říká, že žijeme na přelomu věků – že lidstvo spěje od života závislého na hmotě, na hrubém materialismu k životu v novém tisíciletí, které bude víc cenit hodnoty duchovní než hmotné, hodnoty lidské víc než technické.

Ostatně teď je také konec jedné doby – jednoho roku našeho života. Je to také dlouhá doba: 7.860 hodin je to Kolik z nich bylo šťastných? Kolik spokojených? Kolik se vleklo v nejistotě a bolesti? My si to už ani všechno nepamätujeme, ale tam, kde je spočítány každý vln vlas na naší hlavě, tam je každá hodina našeho života uchovává navěky. Kolik je tam hodin prožitých dobře, hodin s kladným znamením. Kolik je tam hodin se znamením záporným – když jsme bližnímu nebo sobě zůstali něco dobrého dlužní, když jsme čas promarnili bez užítku?

A tak máme dost důvodů, abychom při tomto zakončování uplynulého roku pokorně prosili za odpuštění:

- Mnohé mohlo být v našem uplynulém roce lepší a pokojnější, kdybychom byli lip poslouchali tvůj Hlas, Pane.
- Mnohé mohlo být v našem uplynulém roce lepší, kdybychom byli méně bezohlední k lidem kolem sebe.
- Mnohé mohlo dopadnout lépe, kdybychom byli méně malomyslní, méně váhaví.

Smluj se nad námi.

9

BRNĚNSKÉ BISKUPSTVÍ

- je část Božího lidu, všichni věřící, žijící na určitém území (rozloha 10 597 km čtverečních, z celkového počtu 1,4 mil obyvatel asi 750 tis. katolíků)
- je svěřena do pastýřské péče biskupovi ve spolupráci s kněžími
- je spojena se svým pastýřem
- je shromážděna skrze evangelium a eucharistii v Duchu svatém
- tvoří místní církev, v níž je skutečně přítomna a působí jedna svatá katolická a apoštolská Kristova církev.

Založena: 5.12. ¹⁷⁷⁷ papežem Piem VI.

Patroni biskupství: svatí Petr a Pavel

Katedrála: sv. Petra a Pavla v Brně na Petrově

- hlavní chrám dieceze
- biskupský chrám (od slova „cathedra“)
- latinský nápis na katedrále: Mt 11,28-30

Diecézní biskup: Mons. Vojtěch Cikrle

- narozen: 20.8.1946
- kněžské svěcení: 27.6.1976
- jmenování 13. brněnským biskupem: 14.2.1990
- biskupské svěcení: 31.3.1990

Trocha statistiky

- Naše diecéze je tvořena 450 farnostmi (z toho je jen 215 obsazeno kněžími), které jsou organizačně sdruženy ve 37 děkanátech a 10 vikariátech.
- Ve farnostech a pastoračních službách brněnské dieceze působí 264 diecézních kněží, 78 řeholních kněží a 28 jáhnů.
- Věřící naší dieceze se v rámci jednotlivých farností shromažďují ke společnému slavení bohoslužeb v 614 kostelích a 582 kaplích.
- Jen pro zajímavostve farnostech brněnské dieceze bylo v loňském roce uděleno 6,5 tis. křtů 2,8 tis. svátostí bířmování, svátost manželství si udělilo 1900 párů a katolicky pohřbeno bylo přes 4,5 tis. zemřelých.

10

ŠPETKA HUMORU

Profesionální kapsář se zpovídá a přitom krade panu faráři hodinky:

- Kradu.
- Snad kradl jsem ne?
- Ano, ukradl jsem hodinky.
- Tak je vrat.
- Už jsem je vrátil. Ale on je nechce.
- Tak si je nech.

Manželka vítá doma svého muže:

- Kde byl?
- V kostele.
- A o čem kázal pan farář?
- O hříchu?
- A co říkal?
- Byl proti.

Bůh říká v ráji Adamovi:

- Adame, stvořím ti krásnou, milou, hodnou a chápavou ženu.
- A co za to Bože?
- Ruku a nohu.
- Adam se zamyslí a ptá se:
- A co by bylo za žebro?

Jeden člověk se rozhodl, že si z hluchého pana faráře udělá legraci. Šel do zpovědnice a šeptá: Trhni si nohou, trhni si nohou...

Chvilu je ticho. Pak mu farář poklepe na rameno a říká: Ty taky, - ten hluchej ma dovolenou.

Dvě kostelní myši si sdělují novinky:

- Ty máš přijet hlásat viru jacisi mišionáři či co.*

11

VÁNOCE VE FRYŠAVSKÉM KOSTELE

1. Před svátky vždy ve středu a v pátek se o šesté hodině scházíme k adventním torátům. Adventní bohoslužba v neděli bývá o 9 hod. ráno.
2. V sobotu 20. prosince dopoledne zdobíme a uklízíme kostel.
3. V neděli 21. prosince od půl druhé hod. konáme duchovní očistu farnosti – svátost smíření.
4. Ve středu 24. prosince, – na Štědrý den se v 16 hodin sejdem na „půlnoční“ slavnost narození Páně.
5. Ve čtvrtek 25. prosince je Hod Boží vánoční. Slavnostní bohoslužba je v 9 hod ráno.
6. V pátek 26. prosince je sv. Štěpána – Prvomučedníka. Mše svatá o 9 hod. ráno.
7. V neděli 28. prosince je svátek Svaté Rodiny. Mše sv. o 9 hod ráno.
8. Ve středu 31. prosince v 16 hodin bude silvestrovská pobožnost – poděkování za uplynulý rok.
9. Ve čtvrtek 1. ledna v 9 hod ráno budeme společně prosit za Boží ochranu a pomoc v novém roce.